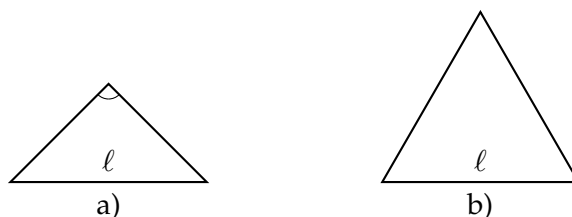

OPĆINSKO NATJECANJE IZ FIZIKE

- srednje škole: IV. grupa -

27.01.2016.

1. Trokut načinjen od tri kruta štapa promatran je iz dva različita inercijalna referentna sustava. Mjerenja pokazuju da u sustavu S trokut miruje, dok se u sustavu S' giba konstantnom (relativističkom) brzinom $\vec{v}$. Također je ustanovljeno da trokut u ova dva sustava „poprima” drugačiji oblik—u jednom je sustavu trokut pravokutan i jednako-kračan [slika a)], dok je u drugom jednakostraničan [slika b)]. Duljina baze trokuta u oba referentna sustava je ista i iznosi $\ell = 1$ m.

- Odredite i argumentirajte koja slika predstavlja trokut u sustavu S , a koja u S' .
- Skicirajte moguće smjerove vektora brzine $\vec{v}$ u sustavu S' , ako znate da leži u ravnini trokuta, te odredite iznos te brzine v .

[10 BODOVA]

2. Slika predmeta koji se nalazi na nekoj udaljenosti ispred zakrivljenog zrcala jest uspravna i dvostruko veća od veličine samog predmeta. Ukoliko se predmet dodatno udalji od zrcala za $d = 25$ cm, tad njegova slika postaje obrnuta i dvostruko manja od prave veličine.

- O kakvom se zrcalu radi?
- Skicirajte nastanak slike prije i poslije pomicanja predmeta.
- Izračunajte polumjer zakrivljenosti zrcala R .

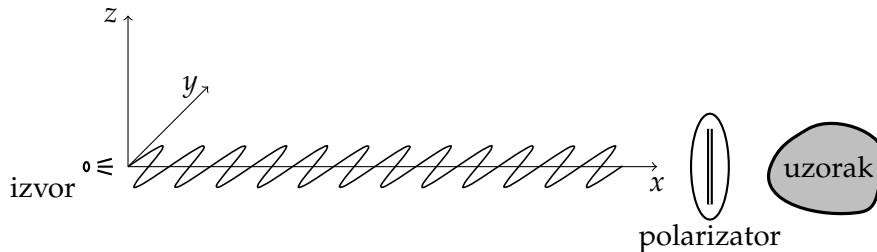
[12 BODOVA]

3. Koherentna svjetlost frekvencije $f = 7 \times 10^{14}$ Hz upada na dvije pukotine, kao u Youngovom pokusu, te se može opaziti interferencijski uzorak na zaslonu udaljenom $\ell = 1.8$ m od pukotina. Razmak između tamnih pruga iznosi $\Delta x = 4.2$ mm.

- Odredite udaljenost d među pukotinama.
- Koliko će iznositi razmak između tamnih pruga Δx ako cijeli eksperimentalni postav uronimo u vodu indeksa loma $n = 1.33$ i ponovimo pokus?

[8 BODOVA]

4. Da biste istražili optička svojstva nekog uzorka, potrebna vam je svjetlost linearno polarizirana u vertikalnom smjeru. Stoga, tik ispred uzorka, postavite vertikalni polarizator kako biste osigurali ispravnu polarizaciju upadne svjetlosti. Međutim, jedini izvor svjetlosti u laboratoriju emitira isključivo horizontalno polariziranu svjetlost intenziteta $I_0 = 1 \text{ kW/m}^2$, kao na donjoj slici.

- Možete li provesti istraživanje uzorka s gore navedenom aparaturom ako niste u mogućnosti zakretati niti jedan dio eksperimentalnog postava?
- Ukoliko u laboratoriju pronađete još jedan polarizator, čiju os možete zakretati po volji, možete li tada izvršiti eksperiment umetanjem drugog polarizatora između izvora svjetlosti i postojećeg polarizatora? Skicirajte ulogu drugog polarizatora u eksperimentu i odredite maksimalni intenzitet svjetlosti $I_{\max}$ kojom uzorak može biti obasjan u ovom slučaju.

[10 BODOVA]

5. Sferna ljuska unutarnjeg polumjera $r = 10 \text{ cm}$ i vanjskog polumjera $R = 20 \text{ cm}$ drži se u toplinskoj ravnoteži na stalnoj temperaturi $T = 323.15 \text{ K}$ pomoću grijača snage P . Pretpostavite da ljusku možemo smatrati savršenim crnim tijelom te da je temperatura okoline 0 K .

- Izračunajte snagu grijača P .
- Dolazi li do emisije elektromagnetskog zračenja s unutarnje strane ljuske? Argumentirajte svoj odgovor. Ukoliko je odgovor bio pozitivan, izračunajte pripadnu emitiranu snagu P_{supljina} .

[10 BODOVA]

Vrijednosti fizikalnih konstanti:

- brzina svjetlosti: $c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$;
- Stefan-Boltzmannova konstanta: $\sigma = 5.67 \times 10^{-8} \text{ W/(m}^2 \text{ K}^4)$.